

101381

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosa)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'60.—EXTRANGER, 2'60.

CAUSA Y FUSELLAMENT DE 'N FERRER Y GUARDIA

El Consell de Guerra

Va celebrarse el passat dissapte, dia 9, a la Sala d' Actes de la Presó Celular.

Presidia el Consell el tinent coronel del regiment d'infanteria de Mallorca don Eduard de Aguirre Llacalle, estant la funció fiscal confiada al capità d'infanteria de Vergara, don Jesús María Rafales, y la defensa a càrrec del capità d'enginyers don Francisco Galcerán Ferrer.

Obert l'acte a las vuyt del matí, començà el jutge instructor comandant d'infanteria don Valeri Baso Negri, a llegir l'apuntament, en el que hi figuran numerosos documents, las declaraciones del acusat, las de molts testimonis,—entre ells don Llorens Ardià, que diu que en Ferrer va anar a trobarlo el 26 de Juliol a la Casa del Pueblo y ell no se 'l volgué escoltar,—el resultat del reconeixement de 'n Ferrer: dictàmens pericials, etc. etc.

tat, si es qu' existia prova plena de la culpabilitat de 'n Ferrer, d' explicar certes coses ab intenció de poder pertorbar la marxa serena de la justícia.

»La sentència absolutoria que recaygué en la causa de la bomba del carrer Major, de Madrid, tren tota importància a aquests documents, que s' han presentat com a prova de convicció y que datan, alguns d' ells, de més de vint anys. Sense que en la causa avans dita hi haguessin aquests documents...»

»Anem ara a compararnos del plet que 's promogué entre en Ferrer y 'l partit radical, motivant la ruptura. Inicià aquesta ruptura un préstam d' unes quantes pessetas que feu en Ferrer a la societat obrera «El Arte

pre. Pero per això ha sigut precis partir del suposat de que hi hagué una organiació dirigida per un home d' idees avançades, capàs de disposar la comissió d' un delictes colectiu. Y ningú s' ha fixat en que, precisament per la falta d' un cap, d' una direcció, varen marxar las turbas desorientadas, sense consens res de lo que haurian realitzat, d' haver sigut revolucionaris, entregantse únicament a una desenfrenada anarquia, sense honra ni profitperia...»

»Son tants els desencanyis soferts desde qu' en Ferrer m' honrà ab la seva confiança, otorgantme la seva defensa, qu' estich completament trastornat, perquè hi ha en la societat actual un nivell espiritual tan baix, una lluita de passions tan mesquines, que tinc necessitat d' ampararme en el companyerisme pera que no arribi a perdre la confiança que tinc posada en la rectitut y en la benevolencia

Examina a continuació el defensor la declaració de 'n Jiménez Moya, que reflecta la seva opinió personal, pero acaba per confessar que no sab res per estar absent de Barcelona durant els successos de Juliol.

»La declaració de 'n Narciso Verdaguer no té valor per tractarse d' un enemich polítich. Emiliano Iglesias únicament ha manifestat que no sabia res de las relacions de 'n Ferrer y «Solidarist Obrera».

»Treu importància a las declaracions de 'n Domènec y de 'l Ardià. S' extranya de que fossin tants els individus de la policia y de la guardia civil que perseguitat a 'n Ferrer y que, ab tot, no s' adonessin dels treballs d' organiació d' una rebelió.

»Encare que resulti qu' en Ferrer sigui a Barcelona una moments ab varis amichs, hem de convenir que una rebelió no 's pot organisar en aquesta forma.

Contestat a paratulas del fiscal, diu que la manifestació de que en Ferrer era al davant d' un grup a la Rambla, enfront del Liceo, sigué dit pel corresponsal del Siglo Futuro, afiliat al partit catòlich, y quan declarà, va dir que li semblava haverlo vist, que ho deyan, sense afirmarho.

S' extranya de que una parella de caballeria al cap d' un mes reconegues qu' en Ferrer llegia un bando a la plassa d' Antoni López, y sols perquè 'ls va dir: «No pot llegirse això?»

»Tracta a continuació de las circulars y documents que varen ocupar-se, manifestant que careixen de valor per un fallo.

»Fa notar la coincidència de que durant aquests dies aquestas circulars hajin sigut tan remenadas.

»Aquestas proclamans—segueix dient el defensor—varen ser trobadas en un registre que practica la policia. Hi ha qualcom d' extraordinari en lo corregut. M' atrevixo a dir que ha existit una especie de violació del secret del sumari... En el sumari ¿hi ha posat la mà algu?

»O aquestas proclamans han de ser declaradas inèdites, ó no poden tenir aplicació en els successos de Juliol.

»M' atrevixo a formular duas preguntes: ¿No es significatiu que 'l men defenat, poguent ferho, no retirés els valors del Banc?

¿No es també significatiu que la campanya s' hagi dirigit principalment contra ell, com si ab el seu capital pogués aliviar una mica las pèrdnas sofertes?

»Francisco Ferrer Guardia, perseguit pels seus ideals, envolt un dia y altre en abominables crims, tancada la Escola, no 's renuncia ni demana venjanca.

»Traballa, sí, treballa preñ unió a las masses; busca a la gent pera dirigirla cap a la llum, cap al foch esplendorós de la rahó; senyala el verdader fil de la humanitat; l' únich armament de la seva rebelió es distribuir la ciencia dels sabis.

»Y com hem vist que no ha pres part en la rebelió com a quefi ni com a actor, demano que li concediu la llibertat y, una volta lliure del embarg dels seus béns, deixenlo volar a Terral pera remirre ab la seva familia.

»No vull contarvos que si accediu a la meua petició sereu utilitats de cobarts per certs elements amaratats d' odi, però no us assustiu: avans de poch reaccionarà la opinió y esplandirà la vostra actitut. Y si per desgracia pera ells han desaparecut els vellums de la Justícia, tenciu present que amargan

El Fiscal

Acabada la lectura del apuntament, entra el fiscal a desempenyar la seva missió. L' informe del Sr. Rafales, llarch y profundament documentat, fa l' historia del moviment de Juliol, quina direcció s' atribueix a 'n Ferrer y per qui, al final, se demana la pena de mort y l' obligació d' indemnitzar els danys y perjudicis ocasionats pels incendis y saqueigs y 'ls causats en las vias de comunicació fèrreas y telegráficas, quedant tots els béns de 'n Ferrer y Guardia afectats a aquesta responsabilitat.

Formulada la petició fiscal, toca 'l torn al Sr. Galcerán, que llegia la següent

Defensa.

«Tots els elements reaccionaris, foras conservadoras, la verdadera representació dels elements dits d' ordre, que tal volta han provocat els successos ab els seus egoismes y intolerancia, volen que no brilli la justícia.

»Constantment, per medi dels seus orgues en la premsa, recordan els fets de la tràgica setmana, demanant justícia, quan sols se pretén que triomfi el seu odi, una campanya contra en Ferrer y la Escola Moderna.

»Aquesta campanya ha reunit en cohesió enorme als contraris, rodejant a 'n Ferrer d' una atmósfera envenenada per l' odi...»

»L' ambient que 's feu sobre en Ferrer sigué causa de l' impressió que sobre 'ls successos de Barcelona s' emportà el Fiscal del Tribunal Suprem, reflectada en son discurs d' obertura. Sigué un ambient de coacció, que motivà que 's formés un estat d' opinió contra en Ferrer.

»D' haver tingut participació en els fets, d' haver sigut còmplice en la sedició, no 's comprén que ab tanta tranquilidat se passés en Ferrer pels carrers de Barcelona, marxant lliure el director del anarquisme d' Europa, segons els seus acusadors.

»Es molt sensible que en aquest Consell s' hagi remogut la sentència del Tribunal de Madrid que fallà la causa del carrer Major. No hi havia necessi-

La sala del Consell, durant la vista de la causa.

de Imprimir», pera que continués la seva campanya contra El Progreso: bastà això pera que se 'l declarés enemich del partit radical, d' aquest partit que tant havis considerat sempre a 'n Ferrer, al qui devia l' establiment d' escoles laicas y gratuitas, bibliotecas, etc.

»Molt poch hem d' enrahonar y en aquest punt no haig d' insistir gayre, pera treure conseqüencias sobre las acusacions que s' han fet contra en Ferrer, per part d' elements del partit radical, sabent tots com abundan en aquests temps els sentiments d' odi y d' ingratitude.

»El jutge instructor d' aquesta causa, mogut, com aquest Tribunal, d' un noble afany d' acabar d' una vegada per sempre ab l' espectacle de las repugnents escenas que 's repetian a Barcelona, ha intentat descobrir un cap pera inutilitzar, perdentlo per sem-

d' aquest Tribunal, confiant, a pesar de tot, que m' escoltarà ab atenció, pera poder dictar sentència recta y justiciara, ab ànim seré.

»He tingut ofiments d' importants personalitats, prestantes a declarar en aquesta causa; pero aquí, ahont s' ha donat importància a las declaraciones d' un barberet, d' un Mamadís, no s' ha estimat procedent que il·lustrin al Tribunal personas que podrian tenir garantia per ferho.

»En el men concepte, degué admetre's la declaració de Soletat Villafranca.

»No m' ha bastat considerar els fets en tres jornadas y m' ha sigut precis tenir que admetre, además, el siti ahont se varen desenrotllar. Y això, que sembla natural que s' h'avia de tenir sempre present, he vist qu' en las notes del sumari y en las notes de l' acusat s' ha tingut marcat interés en olvidarlo.»

AVIS ALS NOSTRES LECTORS

El vinent dissapte, 23 d' Octubre NÚMERO EXTRAORDINARI de LA CAMPANA DE GRACIA

QUESTIONS PALPITANTS — D' AQUÍ Y DE FORA — IL·LUSTRACIÓ ESPLÈNDIDA

els aplausos de l'opinió els remordiments y compensa el seu despreci els aplausos de la conciencia.

Termina la vista

Acabada la defensa, en Ferrer se pronunciar al guisa de paraules referents a l'Escola Moderna y negant la seva intervenció en els fets de Juliol.

El fusellament

A primera hora del matí del dilluns, en Ferrer, que continuava a la Modelo, va ser conduhit al castell de Montjuich.

En efecte: el dimars a las vuyt del vespre sigui posat en capella y l'endemà a las nou del matí va ser passat per las armas en el foso de Santa Amalia.

En Ferrer sigui fusellat objecte d'ells, dret y de cara al piquet, y al donar el comandant l'ordre de 'preparar' als quatre soldats del regiment de la Constitució, va dir:

El cos del executat va ser immediatament colocat en una caixa previnguda al efecte.

Segons afirma un periódic, tres balas li havien destrossat el cervell y un'altra li destrossà la gan-gana.

A las nou y quart havia terminat tot.

DESPERTAMENT

TANT com s'apropa la lluyta va creixent l'entusiasme. El bon sentit s'imposa y son ja ben escassos els abdicats que s'atreixeixen a parlar de suicidats retrai-ments.

Arren y seguidament va desviantes la opinió. A Manresa, Berga s'ha format una candidatura prestigiosa en la que figuren el notari senyor Sorribas, el fabricant Sr. Abadal y l'advocat senyor Miralles.

El fet sobre la passada revolució! Però si d'ella precisament hauria de parlar-vos, per induir-ne la lliçó històrica, para donar-vos el sant i seny de la futura conducta, judicant l'esterilitat i l'error de certs moviments condemnats abans d'haver-se produït.

Discutir noms; recordar errades lamentables; fer revivre odis, ja casi totalment esborrats; semblar zels y desconfians; sentir y encomanar defalliments y feblesas es obra llibertatista a la que no deu entregarse cap bon republicà.

Ens creuen acobardits y hem de demostrar que no s'acaban tan fàcilment las nostras energias; ens creuen desorientats y tenim l'obligació de probar que una orientació sola, la defensa de la llibertat, gufa todas las voluntats republicanas, unities en una sola y feconda acció; ens creuen venuts y hem d'evindicar ab un sorollós triomf que l'esperit avansat de Catalunya es més viu y fort com més pretenen sos enemics atropellarlo.

A lluytar, donchs, ab arduesa. Que callin els im-potents que no tenen fet i en l'ideal; que no destor-ben els inútils. Que parlin y obrin els abnegats, els entusiastas, els lluytadors, els que no abandonan la bandera davant del perill ni senten tremolons de femella davant la muesa de la mort.

JEPH DE JEPHUS

Divagacions pre-electorals

s clar que la més primera intenció seria donar an aquest article les condicions d'una proclama electoral. Pensar: si, ja se'n que aneu a dir-me; que la suspensió de garantias no impedeix... bé, no. Anava a dir to lo contrari. Es tan monstruós, tan ilegal, tan inaudit, així d'unes eleccions fetes en plena suspensió de normalitat constitucional, que la cosa en si parla per nosaltres i advo-ca poderosament per un desagravi a la llibertat i al poble.

La conducta del govern es, en resum, una altra tentativa per inclinar artificialment en favor propi la balança del vot; una tentativa paralela a la del sufragi corporatiu, o a la dels vots obrers, aplicat a l'india al suposat ministerialisme de les masses neutres.

Ens cal prevenir des'avui les coses, fixar bé els termes, para que no's vulgui treure conseqüencies falses de la propra votació. El sol fet de la convocatori-a en periode anti-constitucional es una presumpció de victòria en favor nostre. Si triomfem al dia de vot, això significarà una eloqüentíssima prova de l'orientació esquerrana i radical de Catalunya. Si son vençuts, aixeixa derrota no tindrà cap sentit, perquè un amordaçat no se li pot recriminar el silenci.

Jo no recordo, en tota la llarga historia de les proclamas governamentals, un sol exemple com el que al dia de vot, això significarà una eloqüentíssima prova de l'orientació esquerrana i radical de Catalunya. Si son vençuts, aixeixa derrota no tindrà cap sentit, perquè un amordaçat no se li pot recriminar el silenci.

La caracterisació principal d'aquest govern es una autinomia tal entre la doctrina i la conducta, que li permet fer protestes d'ortodoxia política i legalisme mentre consuma les més fortes arbitrariedades. Si jo hagués de parlar desde una tribuna electoral, aquests dies, me limitaria a dir: Ciutadans, ja ho veieu: les coses parlen per nosaltres. S'ens diu: preparem la lluita; i els nostres periódics estan escrivint: S'ens diu: aneu a votar; i els nostres periódics estan a la premsa, al confinatment o al destierro previsor i voluntari. S'ens diu: convoqueu els electores; i la nostra paraula en el diari i en el meeting es podada per la censura o castigada per l'autoritat. Jo meixi, en aquest moment com en cada article que escriv, desde la societat latent, he d'insistir en el punt: no podrà ésser dit en la noble i ruda estridència am que ho sentim...

El fet sobre la passada revolució! Però si d'ella precisament hauria de parlar-vos, per induir-ne la lliçó històrica, para donar-vos el sant i seny de la futura conducta, judicant l'esterilitat i l'error de certs moviments condemnats abans d'haver-se produït.

El judici que l'opinió vulgar ha fet, d'aixeixa revolució Judicial desde el punt de vista de la llei, de la penalitat vigent, una revolució, es dir, un moviment que actua a la violència i a la transgressió para triomfar, para enderrocar precisament la llei actual, es la major de les perilluities. Així tot es possible. Els desamortidors anti-eclesiasticos eren lladres, desd'el punt de vista de l'estat legal que volien destruir; eren restablidors de la justicia, desd'el punt de vista de l'estat legal que volien instituir; i lo mateix passarà, en lo futur, amb els socialistas.

Avui per avui, Espanya, on pot dir-se que no hi ha tradició revolucionaria, perquè tots els moviments liberals, desde Riego a Villacampa, passant per la Gloriosa, són pronunciaments, rebellions militars i no reivindicacions de sobirania per part del poble, Espanya no està en condicions para judicar un intent de revolució. Observa que una revolució ben popular, un moviment del poble para comprar l'algella del seu coll o els grillets de les seues mans i dels seus peus, no pot ésser propiament ilegal, perquè dimana del poble, font i origen de tota llei.

Nosaltres, donchs, davant la reacció governativa, hem de tenir per missió fer el darrer esforç para encaminar en sentit evolutiu i pacífic el moviment de la revolució. Hem de fixar com a indicador, com a veçillo, com a làbar, la tendencia que'l govern ha vist únicament com a excessu de fortes punicions. Si així no ho fem, podrà dir-se qu'hem mancat an aixeixa missió on jo veig el distintiu de tot representant radical, persona qui ha d'ajuntar en el seu doble caracter evolucionista-revolucionari de diputat

(home d'evolució) i radical (home de revolució) l'equilibri de les protestes permanentes i de les oposicions a ultrança. Parlo de la missió que podria definir-se: evitar la revolució per mitjà de l'exigencia imperiosa i continua de l'evolució. Exercir, de fet, un mester governamental, desde l'extrema esquerra i desde les llunyanies més remotes del poder visible, tenir un programa immediat de transigencies i graduacions realistes, para encaminar-se passa a passa al programa mediat de l'ideal pur i categoric. (No era una cosa així, després de tot, aquell programa mínim constituït de la Solidaritat extingida, a la vora del nostre programa estrident, en una doble estridència en lo referent a Catalunya i en lo referent a la llibertat?)

I ara, unes paraules sobre la conducta de les dretes catalanes en quant a la suspensió de garanties. El País de Madrid ha donat en aquest punt el cop de gracia definitiu. ¿Es sols el govern, qui ha de senyalar el moment en que las garantias poden ésser restablides? Doncs, ¿am quina autoritat poden negar que també ha d'ésser el govern qui senyali el moment d'abolir la llei de jurisdiccions? ¿I am quina cara poden avui excusar tot el vostre temps de solidaris, si ho éreu para sostenir un principi en els quals ara declareu no creure? Ficció, ficció... I encara la paraula precisa no es aquesta... ¿Al es ara el nostre plei davant vosaltres. Votem, ciutadans!

GABRIEL ALOMAR

LAS CORTS OBERTAS

EL DEBER DE L'ESQUERRA

URANT el periode de la plena actuació solidaria va fere de moda en casi tots els elements solidaris la teoria de que convenia als interessos de Catalunya que en Maura se mantingués en el poder. Se deya que calia guardar als conservadors para impedir que ab la seva cayuda poguessin els liberals.

Nosaltres vam varem estar prou conformes ab aquesta teoria, sostinguda fermament pels dretistes de la Lliga y compartida insistentment per certs es-querrans de la Solidaritat. A Madrid s'ha dit, ab innegable rahó, que la Solidaritat Catalana constituïa una dels més fermes punts del govern d'en Maura. Fins prohibint els impulsos dels propis sentiments y l'manament categoric del poble de Catalunya, els diputats solidaris renunciarien a tota campanya y a tota acció parlamentaria que pogués posar en perill al ministeri. Quan aquí s'alevan de segs de protesta contra aquesta actitud, els regionalistas deyan: «Es que aixó de tirar governs a terra es un joch de la vella política. Catalunya no's ha enviat al Parlament para enderrocar governs... Y a l'ombra d'aquestes afirmacions capciosas, els diputats solidaris, els de la Lliga especialment, representaren de fet el paper de postres del gabinet de Maura...»

No atrevintse massa a fer l'apologia d'en Maura y dels conservadors, els nostres dretistes y alguns esquerrans han justificat la seva actitud combatent a n'en Moret y als liberals. Sense que nosaltres volguem defensar el politic-panell ni la seva hostia, culpables de grans pecats, hem de dir que aquests atáchs insistents, furiosos y sistemáticos contra 'ls liberals dinasticos tenen tot el caracter d'una manobra política para afavorir a n'en Maura y a la seva política de regressió. Mantenint a n'en Maura al poder en nom d'un ilusori interes de Catalunya, els dretistes han pogut veure ab la satisfacció consegüent com s'arrelavan en el poder uns homes conservadors de nom y reaccionaris de fet.

Es hora ja de que l'malençat desaparegui. En els moments actuals de repressió, quant la llibertat es escarnida y mitja Catalunya gemega sota l'estat excepcional, fora un renouel, fora un crim de lesa llibertat en els homes d'esquerra, seguir fent el joch dels dretistes, ajudant a la repetició dels fets, en el poder. No ja en nom de la llibertat de Catalunya, sinó en nom de la llibertat dels catalans... que, val a dirho, val molt més... l'esquerra catalana ha d'anar al Parlament totjust reobert, enarborant bandera de guerra contra en Maura y 'ls seus procediments. Aquesta vegada, sense entusiasmes, sense vacilacions, sense teblers, s'ha d'anar contra en Maura... encare que pugui en Moret!

FILMEN

AHS, per fi, degué tenir lloch l'obertura de las Cortes, aquesta obertura tan encarnissadament demanada per las oposicions y tan ansiosament esperada... segons diu ell... per en Maura, qui, com l'us y taquígrafos, se proposa contestar en el temple de la representació nacional a tot bitxo vivient, demostrant com dos y tres fan quinze que tot lo que ha fet está ben fet y que aquí, dignin lo que dignin quant aixelebrats, no hi ha més deus que Nostre Senyor y Aláh, ni altre camí a seguir que'l de la conservaduria mauritana.

Perque, sigui del género que's vulgui, tot indueix a creure que l'obra parlamentaria en preparació no será que llarga.

Apart d'algunes batutsas de mitjana importancia, l'únic fet que aquests darrers dies s'ha produhit en el territori del Riff es l'arribada d'una comissió del Ajuntament de Zaragoza, que ha anat allí expressament para saludar als soldats aragonesos aliats y portar-los un fet de regalos dels seus paysans. Dons gust veure aquestes corporacions municipals que a tan llunyania esfera extenen la seva acció administrativa y que fins tenen temps para atravesar el mar y visitar campaments, socos y posicions avançadas...

No an a vo diuen en aquella zarzuela: «Al són de la jota se cura el catarro...»

Ab quins punteats d'enveja deurà haverlo vist aquest viatge del nostre Ajuntament... Ah!... ¡Quize dies al Africa, ar a las figas de moro son madras y la temperatura comensa ja a ser oportable! Vaja, homes, amnimes... ¡Ja sabem lo que son ganas de donar un passeig d'arros...! No's trobará en algun recomet del presupost de cloacas ó en el fondo de calaminats un remanent de cloacas ó en el fondo de calaminats un remanent de cloacas... ¿No es una comissió que s'encarregui de... traduhir al catalá el bonich viatge dels aragonesos?

Aquesta setmana, juntament ab el nom tristement celebre de la Ferrer, hi ha sonat un altre... ¡Quin canó... Ah, ja!... pero si aquest home ja havia estat a presiri per haver matat a un altre!... Bé, vaja... ¡Escriu y passén de llarch.

La Publicidad va tenir l'amabilitat suma de copiar un article nostre publicat la setmana passada. No se'l feya sen l'article, La Publicidad, però sola deya alló de: «Dice un distinguido correccionario en un periódico local...»

Agrahim la finesa que para nosaltres representa l'que un confrare s'fassi eco de lo que diuen las nostras planas, però desitjém, y pels amichs de La Publicidad, ésser alguns cops més que un periódico local, y sols sigui per cortesia a n'el nostre company, autor del treball de referencia, que se'l tingui en un concepte una mica menos vulgar que'l de distinguido correccionario.

Aquestes observacions no volen pas suposar que nosaltres ens hagüem enfadat. Per nosaltres La Publicidad sempre será La Publicidad.

El corresponsal d'un diari ha parlat ab els ferits del combat del dia 30 y tots se li han mostrat plens d'entusiasme.

Aixó, ho y sentit ferit. Si arriban a morir, potser haurien fet qualsevol diabat, enduts per l'excés d'alegría!

Se recordan d'aquell observador que hi havia a Barcelona, de nom Angel Ossorio y Gallardo? Se recordan que va ferho tant malament que casi bé va haver d'anar-se'n amagat?... Donchs ara fa uns quants dies que corre per Zaragoza fent y desfent en assumptos electorals, nomenant candidats y disposant rotas.

Sentim vivament que 'ls conservadors de Zaragoza li hagin confiat la qüestió, y ho sentim per ells, puix els tocará perdre. Està probat.

En Manra també havia confiat en ell para arreglar l'ordre a Barcelona, y déu sab com va anar!

Y ara? ¿qué sab ell d'aquestes coses? ¿De qué li ha de venir?...

Veig, vostés mateixos: «Don Janne ha fet declaracions sobre 'ls sucesos de Barcelona y ha dit...»

¿Qué ha de dir, qué ha de dir aquest bordegas?... Val més que's moqui y calli!

Entre 'ls mil Congressos que casi diariament se celebran a Espanya per un motiu ó altre, y moltas vegades sense motiu... n'ha tingut lloch un a San Sebastián titulat «Congreso de Hosteleria Iberica», que, malgrat lo pompos del nom, s'ha reduhit a unes quantes reunions d'uns senyors fondistes que volian discutir sobre la sopa d'all, la sopa d'agualla, la sarsuela, la curadilla, els tres colors, etc.

El congressistas van acabar la seva tasca obequant a l'Ajuntament de San Sebastián, ab un banquet. Però quin banquet ciutadans! Quin banquet, éssent, com era, obsequi d'uns fondistes! Van voler demostrar lo que pot fere quan el que paga es espleidit, y van sorrire ab la seva.

Lo que no comprendem es perquè no han vingut a ferho a Barcelona. Ab l'afició que aquí hi ha pels àpats, es molt convenient que s'ensenyi la manera de ferlos ben fets.

Els fondistes haurian tret profit, y els regidors nous haurian tret el ventre de pena.

No sabem si ele título dels telegramas es escrit en Moraganes a La Publicidad, però creyém que sí, donada la seva fama de gracios.

Végnese uns quants de mostra, seguits de l'exclamació d'un lligador de bona fé: «El Sultán no quiere la guerra...»

Ah, no! Grandísimo murri! Y qué hi diu don Eusebio?

«La Epoca dice que ha terminado la guerra, pero marchan tropas al Riff...»

El, que's sembla? Encabat feune cas de lo que diuen els diaris!

«Marina ha dicho que la campaña no ha terminado...»

Es dir que no?... Y aixó que La Epoca deya... «De día se siente calor horroso, y durante la noche, frío...»

Han vist? De día, calor y de nit, fret?... Veaym si aixó 'ns farà perdre!

«Ecos Focós!»

Uy, els Paços Fieusen. En Paço Peris Mencheta, En Paço Aguirre y el Ho Paço, vayan a nse!

BOLVAS

Un diputat moretista y un de la part del Govern, rivals cortesos, s'aturan a la porta del Congrés.

«En virtut de lo qu'expressan la llei tal y el decret qual, hi ha que té una barriscada de diputats provincials.»

Desde que l'ferrocarril va a la segunda caseta, diu que l'moviment de trens no para allí ni s'escaça.

Don Segis per qué s'arronza? Per qué enganya i l'opinió? Per qué deixantse d'escrupuls, no tren el Sant Orieto gros?

La campanya del Riff

Del 8 al 10 d' octubre

Durant aquests dies no succeeix cap incident digne d' especial esment. Las tropas espanyolas fortifiquen las posiciones ocupadas.

Día 11 d' octubre

Un grupo de soldados que dnya bestiar a abeurar es tirotejat pels moros, morint un soldat y essent ferits dos més.

Día 12 d' octubre

Las novas que publican els diaris, indican que aviat se recomensaran las operaciones. Desde l' campament de Selán se describen en al lluny nou cadavres, que se suposa son els dels nou soldats desapareguts en el combat del dia 30 del mes passat.

VILANOVINA

L' element clerical vilanoví es, sense cap mena de dubte, de lo més divertit dintre del seu gènere. En pocas paraules, com a Vilanova, haurán sofert els reaccionaris bletsos de tota mena els més sorollosos fracassos. En cap més,

potser, s' haurá donat el cas de que durant anys y anys l' element federal hagi portat una majoria al Ajuntament, y que ab el benefici de tothom hagi aquests vetllat constantment pels interessos comunals, sense que ningú hi tingrés may el més petit que dir.

Mes, per una d' aquestes estranyes de la política, els clericals vilanovins pogueren quan las ultimas eleccions municipals ampararse poch menos que del Municipi, si del fet de contrari actualment nou regidors davant dels vuit que a Cà la Vila representan als electors republicans, pot dirsen tenir la majoria. Res té, donchs, d' estrany que al creuers la faramalla sagristanesca mestresca de barrabassades per l' istil de la última que han dut a la práctica, que per cert es de las que no tenen perén de Déu.

Tothom sab que 'ls vilanovins fa una serie d' anys que glateixen per la construcció d' un pantano. Pot dirse que a la realització de la millora hi ha contribuït tothom, menos el Diputat pel districte, que sobre negarse a treballar per el bé de la població en aquest cas, arribá més d' una vegada a fer objectes de las sevas iras a alguna que altra persona de las que ab la major bonm fe realisaven gestions encaminadas a que la construcció del dipòsit pogrés arribar esser un fet. Ab tot y la malvolensia d' en Bertrán, el desitj de tenir el pantano adevingut a Vilanova una aspiració general. La corrent guanya poch a poch el cor dels vilanovins, y ja las cosas en aquest terreny, no tingué el diputat més remey que acompanyar pel passadissos del Ministeri de Foment, y sempre de mala gana, a tal ó qual comissió d' animos vilanovins, portadors del entusiasme que per la realització de la millora a n' ell li mancava.

Decretada per il la concessió de las obras, sense qu' en Bertrán y Musitu hagi tingut ni d' aprop ni de lluny res que venguer ab la otorgació de la gracia ministerial, pel treball que l' obrir y tancar mitjs dotzena de manparas suposa, es per lo que en la penúltima sessió d' aquell Ajuntament acordá la majoria clerical nomenar fill adoptiu de la vila a tot un senyor diputat, aborrit de la població, que fidel a la seva historia republicana, doná el día de la elecció siccents vots de majoria al senyor Riu baudoandén, representant autorisat de la voluntat federal vilanovina.

Pentes resó del sentir dels seus convehins, s' oposaren els regidors republicans a que la proposició de l' emenich passés endavant. Els senyors Trillas y Maciá foren d' una mala lley aprofitar una ocasió en que l' Consistori no estava en majoria, per realisar un acte de tanta importancia com el que l' nomenament suposava. El mateix senyor demansó a continuació que s' ordés a la totalitat dels concelials per que l' acord que recayagués pogrés esser emplament discutit. Acabá, dihent que, de no haverhi altre remey, al dit diputat la seva entesa, a la vila, s' encararà ab aquet, convenent de que declinaria l' honor que s' tractava de dispensarli, davant de las explicacions qu' en persona li donaria. Mes hi valgué. Com a tota resposta a las raons alegadas pel senyor Trillas, s' aixecá dels asientos del davant un indocumetat, y ab irada ven demansó al arcade que, fent des de las atribucions que la suspensió de las garantías li conferien, d' sobardarse, respongué el digne regidor republicá en la forma que calia a las insolencias del seu contrincant. Quan li hagué dit quatre veritats, sortí el senyor Trillas del saló de sessions, seguit dels companys de Consistori, que no trobaren de moment altra forma per protestar d' un nomenament que jutjan tan extemporani com inmerescut, a la vegada que de las intemperancias d' un regidor mal educat.

Aquest es el modo d' obrar dels partidaris de la represió i outrance, y es perxó que convé que las autoritats se fixin en el valor de certes delicions, fillas dels odis personals y de partit, més aviat que d' un sentiment de justícia.

Al final de la sessió se nomená a n' en Musitu fill adoptiu de Vilanova, que no l' ha volgut may. Vuyt vots que s' aixecá que formen la majoria, votaren aquesta iniquitat, que vé a constituir un nou afront que l' element reaccionari indigeix als animos liberals vilanovins.

REURÁN que no 'ns en haviam adonat? Tornant a llegir l' altre día las famosas declaraciones del senyor Sánchez Toca, amparadas y calurosament aplaudidas pel liberal Imparcial de Madrid, varem atraparhi aquesta liberalissima afirmació, que per venir de qui vé y per la tribuna desde ahont ha sigut llemada, mereix ser recollida y conservada ab molt cuydado.

«Las visiones apocalipticas del barranco del Lobo y de nuestra ciudad más esplendorosa (vol dir Barcelona) entregada a desamparo del poder público, deben servir de escarmiento bastante para quedar advertidos de que los avances de la moderna legislación social... representan fatídicos delirios.»

«Han sentit? Prérnguine nota tots els qui de bona fe treballan pels avensos de la moderna legislació social. L' Imparcial, coincident ab el senyor Sánchez Toca, els califica de fatídicos delirios. Si aixó no es ser liberal... que torni en Calomarde y ho veji.»

«May dirian, els lligayres, a qui pensan enviar a la Diputació? Al senyor Oller, el novelista. —Y vol dir que ell hi está conforme?... que la sent la política?... preguntava un botiguer a un redactor de La Veu? —Uuy!... Hi té una verdadera Bogeria... Si, anys endarrera, ja va fer la Pappalona per serne y no va lograrho!...»

El gentí-hom de cambra Don Guillem de Bolederes s' ha tornat a encargar de la presidencia del Centre Monárquich Conservador, haventse compromés a organisar la campanya electoral. En Marcelino Coll sembla que será un dels candidats d' aquest Centre. Ee dir que en Coll, eh?... Ja hi poden posar el coll, ja, que ni por casal!...»

Monárquichs, regionalistas y carlins del districte de Manresa-Berga s' han unit ab estralls liessos contra 'ls republicans. ¿El resultat d' aquesta unió?

El tocarán d' aquí nou mesos. Si no hi ha, avans, gastament... qu' es lo més probable.

Pobre senyor Bastardas! Ara voldria ser diputat provincial y 's troba que no l' en deixan ser per haver exercit autoritat a Barcelona.

«Veu lo que tu et ser amic de jurisdiccions? Hagués fet com nosaltres que hi havém fet sempre la guerra... D' aquelles paradas en venen aquests estamamets.»

Veig que 'ls autonomistas republicans volen posar en candidatura d' esquerra dos noms ben simpáticos: el de 'n Pi y Suñer y el de 'n Raventós. ¿Dels candidats, l' un es metge y l' altre cirurgiá...? Dispensame una pregunta: ¿Ja quí tenim d' operar?

El senyor Sol va estar l' altre día a Barcelona. Va arribar al matí y se n' tornará a entrada de foch. Aixís ho fa també 'l seu homónim, el veritable Febus... Apareix en el crepuscle matutí y 's retira al capvespre.

Entra per la Barceloneta, y se 'n va per Sant Pere Marítim.

Din La Vanguardia, en els seus «Ecos de Palacio»: «La infanta doña María Teresa asistió a una comedia que dió a los pobres la marquesa de Squibche con motivo de ser la fiesta del Pilar.»

Si hi dignés un altre periódich que no fos La Vanguardia, no ho creuriam. Perqué, ningú ho diria que l' infanta estés tant necessitada.

Un estudiant de l' Universitat Central, va publicar una allocució dirigida als seus companys de tota Espanya, convidantlos a una protesta general contra 'ls fets de la semana trágica. «Aquest riot estudiant, ab tot y la seva modestia, está cridat a fer grans cosas, com ell s' atrevia a predir en las següents ratillas: «Es necesario, pues, que los estudiantes españoles, que indudablemente están llamados a regir el día de mañana los destinos de las patria, protestemos, etc.»

«Es necesario, pues, que los estudiantes españoles, que indudablemente están llamados a regir el día de mañana los destinos de las patria, protestemos, etc.»

«Es necesario, pues, que los estudiantes españoles, que indudablemente están llamados a regir el día de mañana los destinos de las patria, protestemos, etc.»

Cuidado, ciudadanos! A Barcelona hi ha un periodista que escriu aixó, per tot comentarí a las últimas declaraciones de don Joaquin Costas: «Todo esto dijo el tullido y baldado incurable que vegeta en Graus. Y como, según parece, él no tiene remedio, quiere sin duda que España le acompañe en su muerte, ó mejor, antes la ha por muerte.»

Cuidado, ciudadanos! L' home que escriu aixó —ben mal escrit, per cert —no pot esser res de bó. Es qüestió de dur l' americana cordada y vigilar quí tenim al costat si esten entre un grupo de gent a la sortida del teatro ó a la plataforma d' un tranvia. Qui ha escrit aixó sense que li mereixi respecte a la situació d' un malalt, retrocedint com a defecte l' seu estat de salut, fent bé a son snifit, no ha de tenir consideracions a res ni a ningú mentre el pugui viure.

Es de la pasta dels degenerats y de l' especie dels corbs. Ay d' allá ahont el puguí posar las mans, que hi deixará rastre.

Cuidado, ciudadanos! Un home aixís es tant perillós com l' Ardri!

Un episodi de la guerra del Riff, que sembla un cuento, però no ho es. Aprop de la primera caseta de Sidi-Amel hi ha una barraca que 'ls canóns espanyols van respectar gracias a una bandereta blanca que demanava tranquilitat.

Una noya mora va sortir d' aquesta barraca y va arribar gayrebé fins a tocar las filadas del nostre campament, trobant un sargento y quatre soldats ab els quals va entaular agradable, —segons sembla,— conversació.

Ja s' havian fet amichs, y alló que passa quan un es de natural cumplimiento; la noya va dirlos que a casa seva tenia fruitas, de la qual ella feya ofrens, preguntalos que 's dignessin acceptarla... Qui diu que no, en semblantas ocasions? Els soldats, com hauria fet qualsevol, no van gosar a negarshi y van dirigir-se al lloch indicat.

Més ah, moros infidels! A l' arribar els espanyols ahont els havia dit la mora, va sonar una descàrrega y van caure morts dos dels cinch que anavan, y ben mal ferits els altres tres.

En malhora 'ls soldats espanyols van tenir desitjos de menjar fruitas, que no sabém de quina mena era, si préssecs, ó pomas, ó peras, ó dàtils, ó figas de moro.

ENDEVINALLAS. XARADAS I (A NA PEPETA BÓ) Escrita un capellá a la seva cocina:

«Prima-tres-tres-tercera un lloch hont hi quarta-quinta el saber, el bon exemple, l' horradess y el civisme. Ma Total si á Montserrat hi pugegiss algú'n dia para esment, que és una cosa que a tots els romens encisa.» JOSEPH SMELL

II Ab prima-teresa formal y en una total sentada me vé dos una vegada la dona de un oficial: —Arri allé que no tu agrada!

JOAN ANTICH PUQUÍ III Es un alliment primera y es un arbre la segona; un article el tres-tres y el total un poble dona. A. B. (s) Lo Rector de Vallfogona

ANAGRAMA PERUDA «Desde el carrer Totó fins al teatre Totó s' ha perdut una cartera contenint vari documents. Se gratifica al qui li torni al amo. Diputació, 28, pral.» DANIEL MAYOR (Cherta)

QUADRAT

LOGOGRIFO NUMÉRICH 1 2 3 4 5 6 7 8. —Protagonista de un drama de 'n Quiñerá. 2 1 4 6 2. —Flor. 1 2 3 4 5. —Nom de dona. 1 6 2 8 3. —Ciutat. 5 6 2 8. —Flor. 4 6 5. —Número. 2. —Animal. 8. —Consonant.

GABRIELLET PETIT GEROGLÍFICH EL : EL ALFONSO XIII DLS II II. J. SALATS

CORRESPONDENCIA Cabellers: Joseph Casas (Esparterat) Pettit, Armand, Anton Mañé (s) Un noy petit, Pere Cortacans (s) Lleigdor de LA CAMPANA, J. B. (s) Nick-Cartró y Pere E. Cursos: Ho sento molt... Cabellers: Ramón Valls, J. Balcells. Un jovenet de 15 anys, Joan Antich Puquí, Guipulit, Francisco Rodríguez (s) Paquito i Un que no pren café ni fuma: Celebro moltíssim... Cabellers: Andreu Grau, J. B. A. y B., F. U. y V., O. R. S., V. Tarrida, y J. Th. Rebuts els originals qu' arriban ab destí als amonxats y tantas gracias per la atención.—J. S. (Villanueva y Geltrú): Aixó no s' pot comentar, ó 'ns exposém a un disgust.—Joseph Bartolí: Si vos alguna falta d' ortografía rayi... Es que son molts y bruti...—M. T. Ric: Ahont ho ha llegit que veureu y ser son consonants?... L' epigrama es de mal gust.—Ricart Solé (s): Si 's sobre espany, n' hi publicarem qualques, que tünhen ara els puristas.—Ramón Valls: Din la segona estrofa:

«Jo 't vaig dir que l' estimava tu 'm vas dir l' malícia a mi; y tu ara me 'm enganxat donant amb un altre 'l si.»

«Jo no he ven, sant moro, que l' tercer vers: y tú ara m' has enganxat, destrueix tota l' armonía de la copla?... Ah, y aixó de donar amb un altre, es una barbaritat. Deu haver volgut dir donar a un altre... síng que li faldeu una sílaba, y s' ha estimat més atropellar el sentit comú que la mètrica!... ¿Oy que li endavino?... Sèdurni Cuquet: De ninots aixís també 'n fa l' noy del meu portier... Lluç Moreu: La forma 'ns agrada més que portier... Noy Francisolet: ¿Qué 'm diu, ara?... Mahona y Barcelone, vosaltres i memorable, Forcas y tropa, P. R. S. et... Cambia tant la moda!... Cridám ab en Prim: Vives la libertat!—A. Pit y Companya: No hi ha premeditació ni alevisat en el defecte que vostés senyalen. Aixó no succeeix sino las días en que hi ha excés d' gracia.—Noy de la Sort: Hi ha alguns nota relliciosos... Veurém si s' pot arregar.—Ll. Barceló y Bou: Veut?... Aquesta va bé. No s' mogui d' aquest gènere, en el que s' ha dit molt, però no s' ha dit encara tot.—Mazo: ¿Que 's ha fet l' obsequi de la dressa particular, de vostés?... Delo enviat, s' apropará una cosa.—Joan Antich Puquí: No 'n digui un epigrama, d' aixó!... Digui una tontería:

Casarme ab tu, Rafael, a mi molt m' agrada... Per pogramer atipé de mel al ané a casa te fia... Y encare diré en Naquet que, a Espanya, no gosém de totes las libertats.—Francisco Bach Margenat: Els dibuixos han de venir en tinta ben negra, que permeti la reproducció.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

CAMPANYA ELECTORAL

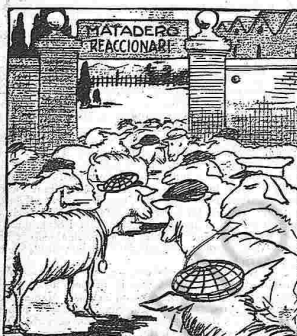
PROGRAMA DE UN CANDIDAT DE LA DRETA

Poble!.. En bé del teu destí convé que 'm votis á mi.

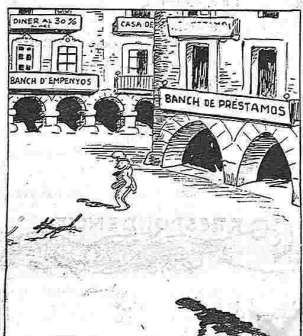
Jo treballaré per tú com no ha treballat ningú.

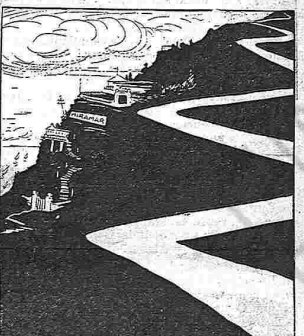
Quan jo sigui al candelero et montaré un matadero.

Si 'm fas diputat, jo, al punt, t' enlayraré ben amunt.

Jo t' col·locaré ab catxassa dos ó tres banche á la plassa.

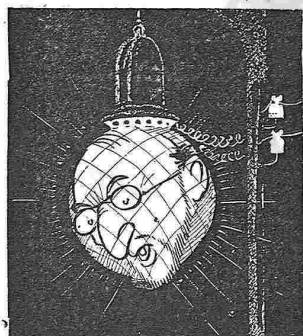
Jo estudiaré la manera de que tinguis carretera.

Del fons de las subvencions jo us faré grans concessions.

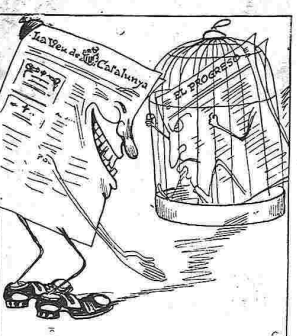
Jo treballaré, además, per las casas dels obrers.

Mentres jo lluheixi 'l betum no us faltarà may un llum.

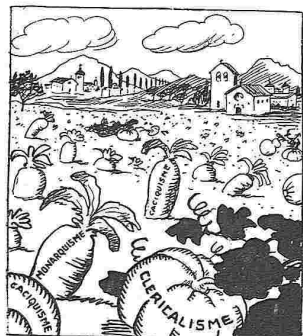
Jo, miraré de lograr, que t' abaixin forsa el pá.

Com soch amich del Progrés, pel Progrés tindrè interés.

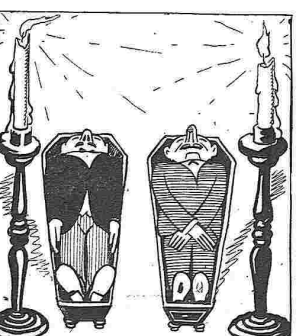
Per instrucció dels infants jo obriré escolas gegants.

Fomentar l' agricultura es la meua guillardura.

Y'tota la meua geria es acabá ab la miseria.

Per últim, si á mi 'm votan gosaréu de santa pau.

Y, en fi, vet'aquí el programa de la nostra Lliga-cama.